

# Innehåll

<b>1</b>	<b>Sammanfattning .....</b>	<b>5</b>
<b>2</b>	<b>Lagförslag .....</b>	<b>7</b>
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor .....	7
2.2	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	12
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	15
<b>3</b>	<b>Nuvarande ordning .....</b>	<b>17</b>
3.1	Allmänt om arbetslöshetsförsäkringen .....	17
3.2	Arbetslöshetsförsäkringens finansiering.....	18
3.2.1	Statsbidrag.....	18
3.2.2	Förhöjd finansieringsavgift.....	19
3.2.3	Avgiftstak och undantag för förhöjd finansieringsavgift.....	20
3.2.4	När avgifter ska betalas till staten.....	21
3.2.5	Karensregler .....	21
<b>4</b>	<b>Överväganden .....</b>	<b>23</b>
4.1	Finansiering av arbetslöshetsförsäkringen .....	23

4.1.1	Allmän utgångspunkt .....	23
4.1.2	En ny arbetslöshetsavgift ersätter den förhöjda finansieringsavgiften .....	23
4.1.3	Avgiftstak och undantag för arbetslöshetsavgiften .....	25
4.1.4	När och hur arbetslöshetskassorna ska betala avgifterna till staten .....	26
4.2	Handlingsoffentlighet och sekretess i ärenden om medlemsavgift för arbetslös.....	27
4.3	Ytterligare två karensdagar .....	30
<b>5</b>	<b>Ikraftträdande .....</b>	<b>31</b>
5.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor .....	31
5.2	Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	31
5.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	32
<b>6</b>	<b>Konsekvenser .....</b>	<b>33</b>
6.1	Ekonomiska konsekvenser .....	33
6.1.1	Arbetslöshetsavgiften ger ökade drivkrafter .....	33
6.1.2	Arbetslöshetsavgiftens ekonomiska konsekvenser för staten.....	34
6.1.3	Nya grupper undantas från arbetslöshetsavgift .....	34
6.1.4	Prognos för den nya arbetslöshetsavgiften i respektive arbetslöshetskassa .....	35
6.1.5	Arbetslöshetskassornas andel av utgifterna .....	36
6.1.6	Medlemmarnas avgifter .....	36
6.1.7	Fler karensdagar .....	37
6.2	Jämställdhetskonsekvenser .....	37

6.2.1	Arbetslöshetsavgift.....	37
6.2.2	Karens.....	38
6.2.3	Sammanfattande bedömning av jämfällhetskonskvenserna.....	38
<b>7</b>	<b>Föfattningsskommentar.....</b>	<b>41</b>
7.1	Förlaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.....	41
7.2	Förlaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	43
7.3	Förlaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	45



# 1 Sammanfattning

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1) aviserade regeringen att den avser att återkomma till riksdagen med förslag som rör finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen och antalet karensdagar i försäkringen. Som ett första led i detta arbete har en arbetsgrupp inom Regeringskansliet utarbetat denna promemoria.

En allmän utgångspunkt för övervägandena som rör finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen är att förändringarna ska vara långsiktigt hållbara och förutsägbara. Det nya finansieringsystemet ska kunna bestå även när arbetslöshetsförsäkringen i framtiden görs obligatorisk.

Den förhöjda finansieringsavgiften bör ersättas med en arbetslöshetsavgift som ska betalas för varje kalendermånad. Denna avgift ska motsvara 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som kassan har betalat ut under månaden.

De begränsningsregler som gäller för en arbetslöshetskassas uttag av medlemsavgifter för den förhöjda finansieringsavgiften ska även gälla för arbetslöshetsavgiften. Det innebär att medlemsavgifter för att finansiera arbetslöshetsavgiften inte får tas ut av arbetslösa och inte med mer än 300 kronor per månad för varje medlem som inte var arbetslös. Vidare får arbetslöshetsavgiften och finansieringsavgiften tillsammans inte överstiga vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad som avgifterna avser.

Definitionen av vem som är arbetslös i lagens mening ska även omfatta en person som under den kalendermånad eller del

därav som arbetslöshetsavgiften avser har fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som saknat anställning hela den månaden. Vidare justeras definitionen så att den som har utvecklingsersättning också anses som arbetslös.

För att säkerställa såväl insyn som den enskildes integritet i ärendena om medlemsavgift till arbetslöshetskassan för den som är arbetslös föreslås också dels att arbetslöshetskassornas verksamhet med prövning av dessa ärenden anges i bilagan till sekretesslagen, dels en ny regel i sekretesslagen om att sekretess gäller i dessa avgiftsärenden för uppgifter om enskilds personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008 med den övergångsbestämmelsen att äldre föreskrifter fortfarande gäller såvitt avser förhöjd finansieringsavgift för tid före ikraftträdandet.

Därutöver föreslås att karensvillkoret i arbetslöshetsförsäringen utökas från fem till sju dagar. Förändringen föreslås träda i kraft 7 juli 2008 med en övergångsbestämmelse om att äldre föreskrifter gäller för den som påbörjat en karenstid före ikraftträdandet.

## 2 Lagförslag

### 2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 41, 41 a, 48, 87 §§ samt rubriken närmast före 48 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

41 §<sup>1</sup>

En arbetslöshetskassa *skall* ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

En arbetslöshetskassa får

En arbetslöshetskassa *ska* ta ut medlemsavgifter som i förening med andra inkomster får antas täcka kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift* samt övriga utgifter. En arbetslöshetskassa får besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl för det.

En arbetslöshetskassa får

---

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2006:1545.

inte för att täcka kostnaderna för *den förhöjda finansieringsavgiften höja* medlemsavgiften

1. för arbetslös medlem, eller
2. med mer än 300 kronor i månaden för medlem som inte är arbetslös i den mening som avses i 41 a §.

inte för att täcka kostnaderna för *arbetslöshetsavgiften i medlemsavgiften inkludera sådan avgift*

1. för arbetslös medlem, eller
2. med mer än 300 kronor i månaden för medlem som inte är arbetslös i den mening som avses i 41 a §.

#### 41 a §<sup>2</sup>

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad eller del därav som *den förhöjda finansieringsavgiften* avser fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd och som inte utfört förvärvsarbete eller haft rätt till ersättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden.

Med arbetslös avses i 41 § en person som för den kalendermånad eller del därav som *arbetslöshetsavgiften* avser fått arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd eller *utvecklingsersättning* och som inte utfört förvärvsarbete eller haft rätt till ersättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden.

*Med arbetslös i 41 § avses även en person som för den kalendermånad eller del därav som arbetslöshetsavgiften avser fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som saknat anställning hela den månaden.*

---

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2006:1545.



**Finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift<sup>3</sup>**      **Finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift**

48 §<sup>4</sup>

En arbetslöshetskassa *skall* till staten betala en *avgift* för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i kalendermånaden. *Avgiften skall* motsvara 131 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen (*finansieringsavgift*).

En arbetslöshetskassa *skall* utöver *avgiften* enligt första stycket för samma ändamål betala en *avgift* för varje medlem i kassan som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § under kalendermånaden (förhöjd finansieringsavgift). Denna avgift beräknas enligt följande:

– från genomsnittet av en kassas totalt utbetalda dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen per månad och medlem under perioden juli till och med juni närmast föregående år subtraheras mot-

En arbetslöshetskassa *ska* till staten betala en *finansieringsavgift* för finansiering av del av statens kostnader för utbetald ersättning för varje medlem som fanns i kassan den sista dagen i kalendermånaden. *Finansieringsavgiften ska* motsvara 131 procent av den under det löpande verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen.

En arbetslöshetskassa *ska* till staten utöver *finansieringsavgiften* för varje kalendermånad betala en *arbetslöshetsavgift*. Denna avgift *ska* motsvara 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som kassan har betalat ut under månaden.

*Arbetslöshetsavgiften ska* dock vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § när arbetslöshetskassan enligt 41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter i

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2006:1545.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2006:1545.

*svarande belopp för samtliga kassor,*

*– skillnaden multipliceras med 0,000145,*

*– produkten multipliceras med 240,*

*– varefter 240 adderas till den senare produkten.*

*Avgiften enligt andra stycket skall dock vara 300 kronor för varje medlem som inte var arbetslös i den mening som avses i 41 a § när arbetslöshetskassan enligt 41 § andra stycket är förhindrad att ta ut medlemsavgifter i tillräcklig omfattning.*

De avgifter som en arbetslöshetskassa *skall* betala enligt första och andra styckena får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

tillräcklig omfattning.

De avgifter som en arbetslöshetskassa *ska* betala enligt första och andra styckena får tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser.

#### 87 §<sup>5</sup>

För den kompletterande kassan gäller i övrigt bestämmelserna i denna lag med följande undantag.

Bestämmelserna i 1 § andra stycket och 5 § första stycket 2 om kassans verksamhetsområde, bestämmelsen i 3 § om minsta antal medlemmar, bestämmelsen i 8 § om att registrering i vissa fall får vägras samt bestämmelserna i 82–84 §§ om fusion gäller inte.

---

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2006:1545.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *förhöjd finansieringsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

I stället för vad som sägs i 17 § tredje stycket gäller för den kompletterande arbetslöshetskassan följande. Till styrelseledamot får utses medlemmar, förtroendevalda eller anställda i de organisationer som är medlemmar i föreningen. Styrelseledamöterna får inte vara styrelseledamöter, kassaföreståndare eller ombud vid föreningsstämma i en annan arbetslöshetskassa.

Bestämmelserna i 51–54 §§ om val av ombud och valda ombud gäller i den kompletterande arbetslöshetskassan på motsvarande sätt ombud som utses av medlemsorganisationerna. För sådana ombud gäller vad som i tredje stycket sägs om styrelseledamot i den kompletterande kassan.

Bestämmelserna i 3 §, 5 § första stycket 12, 34–47 a §§ samt 60 § om medlemskap, medlemsförteckning, medlemsavgift m.m., i 48 § om finansieringsavgift och *arbetslöshetsavgift*, samt i 95–97 §§ och 111–115 §§ om överklagande, omprövning och ändring gäller för de anslutna i stället för medlemmarna. Vad som sägs i 31 och 61 §§ om medlem gäller även den som är ansluten till den kompletterande arbetslöshetskassan.

- 
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.
  2. När det gäller förhöjd finansieringsavgift för tid före ikraftträdandet gäller fortfarande äldre föreskrifter.

## 2.2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100)<sup>6</sup> och bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

### 7 kap.

#### 10 §<sup>7</sup>

Sekretess gäller i ärende om arbetsförmedling eller yrkesvägledning för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Motsvarande sekretess gäller i ärende om arbetsvård, antagning till arbetsmarknadsutbildning, hjälp och stöd vid arbetslöshet eller andra åtgärder i anställningsfrämjande syfte eller för att främja enskilda anpassning till arbetslivet. Sekretessen gäller dock inte beslut i ärende som avses i detta stycke.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring *samt i ärende om medlemsavgift för arbetslös enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor* för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

I ärende hos Försäkringskassan eller domstol gäller 7 § i stället för första stycket.

<sup>6</sup> Lagen omtryckt 1992:1474.

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2004:786.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

### Bilaga<sup>8</sup>

#### Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § *skall* vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning (SFS 1997:238)

#### Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § *ska* vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

---

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2005:1145.

samling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning (SFS 1997:238) och av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem (SFS 1997:239)

-----

---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

## 2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 21 §

Dagpenningen får inte lämnas förrän den sökande under en sammanhängande tid av 12 månader har varit arbetslös 5 dagar (karensvillkor). I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut.

Dagpenningen får inte lämnas förrän den sökande under en sammanhängande tid av 12 månader har varit arbetslös 7 dagar (karensvillkor). I karenstiden räknas in endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut.

- 
1. Denna lag träder i kraft den 7 juli 2008.
  2. För den som har påbörjat en karenstid före lagens ikraftträdande ska 21 § i dess äldre lydelse tillämpas.





## 3 Nuvarande ordning

### 3.1 Allmänt om arbetslöshetsförsäkringen

Sverige har en arbetslöshetsförsäkring som i dag är frivillig. En utredning om en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring är tillsatt (dir. 2007:100). Utredningen ska lämna ett delbetänkande den 31 januari 2008 och ett slutbetänkande den 30 september 2008.

Arbetslöshetsförsäkringen administreras av 35 arbetslöshetskassor som är ekonomiska föreningar. I augusti 2007 hade arbetslöshetskassorna knappt 3,5 miljoner medlemmar. Arbetslöshetskassorna är uppdelade efter verksamhetsområden och rätt att bli medlem har den som uppfyller villkoren i arbetslöshetskassans stadgar om arbete inom arbetslöshetskassans verksamhetsområde. Medlemskap får dock beviljas endast den som under en sammanhängande period av fem veckor under minst fyra veckor har förvärvsarbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka och fortfarande arbetar i minst samma omfattning.

Ersättning lämnas antingen i form av grundbelopp (grundförsäkringen), eller i form av inkomstrelaterad ersättning (inkomstbortfallsförsäkringen). Grundbelopp lämnas till den som uppfyller ett arbetsvillkor men som inte är medlem i en arbetslöshetskassa, eller är medlem i en arbetslöshetskassa men inte uppfyller de villkor som gäller för rätt till inkomstrelaterad ersättning. Inkomstrelaterad ersättning lämnas till den som varit medlem i en arbetslöshetskassa under minst tolv månader och

efter det senaste inträdet i arbetslöshetskassan uppfyllt ett arbetsvillkor.

## **3.2 Arbetslöshetsförsäkringens finansiering**

### **3.2.1 Statsbidrag**

Statsbidrag till arbetslöshetskassor infördes 1935 och svarade då för cirka en tredjedel av försäkringens kostnader. Resterande del finansierades med medlemsavgifter. Statsbidraget har sedan dess ökat successivt. Vid mitten av 1960-talet betalade staten två tredjedelar och i början av 1980-talet finansierade staten ungefär 90 procent av ersättningen.

Till 1989 betalade arbetslöshetskassorna arbetslöshetsersättningen direkt till medlemmarna. Statsbidraget utbetalades till arbetslöshetskassorna i efterskott. Från och med 1989 får arbetslöshetskassorna i stället statsbidrag som betalas ut i direkt anslutning till att medlemmarna får ersättning. Arbetslöshetskassorna ersätter sedan staten för sin del av kostnaderna via den så kallade finansieringsavgiften.

Finansieringsavgiftens storlek är kopplad till den genomsnittligt utbetalade dagpenningen i respektive arbetslöshetskassa. Avgiften beräknas så att arbetslöshetskassorna betalar 131 procent av den genomsnittligt utbetalade dagpenningen per medlem och år. Motsvarande belopp ingår i den avgift medlemmarna betalar till arbetslöshetskassan. Samtidigt som finansieringsavgiften infördes skapades ett utjämningsystem som skulle motverka skillnader i nivån på medlemsavgiften orsakade av att vissa kassor hade högre administrativa kostnader på grund av hög arbetslöshet eller få medlemmar.

År 2006 betalades cirka 27 miljarder kronor ut i arbetslöshetsersättning, varav 25 miljarder kronor avsåg dagpenning inom ramen för inkomstbortfallsförsäkringen. Arbetslöshets-

kassorna betalade cirka 3 miljarder kronor i finansieringsavgift till staten. I praktiken stod staten alltså för ungefär 90 procent av utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen.

### 3.2.2 Förhöjd finansieringsavgift

Det system som var i funktion mellan 1989 och 2007 innebar att staten betalade en mycket stor del av utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen. Eftersom det inte fanns någon koppling mellan arbetslöshetskassornas avgifter och hur mycket ersättning som betalades ut stod staten i realiteten dessutom för hela den ökade kostnad som uppstod om arbetslösheten steg.

I januari 2007 infördes, utöver den befintliga finansieringsavgiften som arbetslöshetskassorna fortfarande betalar, en så kallad förhöjd finansieringsavgift som arbetslöshetskassorna är skyldiga att betala in till staten. Syftet med den förhöjda finansieringsavgiften var att öka egenfinansieringen i arbetslöshetsförsäkringen för att på så sätt skapa incitament att minska kostnaderna för arbetslöshetsersättningen. Samtidigt som den förhöjda finansieringsavgiften infördes togs det tidigare använda utjämningsystemet bort. Även avdragsrätten för medlemsavgift till arbetslöshetskassa togs bort då.

Den förhöjda finansieringsavgiften beräknas med utgångspunkt från respektive arbetslöshetskassas utbetalningar av inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning i förhållande till den genomsnittliga kassans utbetalningar. På så sätt blir avgiften högre i kassor med höga utbetalningar och lägre i kassor med låga utbetalningar. Med beräkningsformeln för den förhöjda finansieringsavgiften ger dock en förändring av utbetald arbetslöshetsersättning relativt begränsat genomslag på avgiften. I verkligheten är det bara drygt tre procent av en förändring som kommer att påverka avgiftens storlek. Eftersom den förhöjda finansieringsavgiften beräknas på utbetalningarna juli till juni närmast föregående år tar det dessutom tid innan en förändringen får genomslag.

### 3.2.3 Avgiftstak och undantag för förhöjd finansieringsavgift

Den förhöjda finansieringsavgiften som arbetslöshetskassan betalar in till staten ska som mest uppgå till 300 kronor per ej arbetslös medlem och månad. Endast en arbetslöshetskassa fick betala den maximala avgiften vid införandet.

En annan begränsning är att en arbetslöshetskassas skyldighet att betala finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift tillsammans inte får överstiga vad kassan betalar ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad avgifterna avser. De kassor som enligt beräkningen är skyldiga att betala en förhöjd finansieringsavgift, vilken tillsammans med finansieringsavgiften överstiger utbetalad inkomstrelaterad ersättning, får en nedsättning i den förhöjda finansieringsavgiften så att de betalar in lika mycket i finansieringsavgift och förhöjd finansieringsavgift sammantaget som de betalar ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsprincipen.

Staten ålägger inte arbetslöshetskassan att betala förhöjd finansieringsavgift för medlemmar som är arbetslösa. Som arbetslös räknas den som för den kalendermånad eller del därav som den förhöjda finansieringsavgiften avser, fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd och som inte förvärvat arbetat eller haft rätt till ersättning enligt 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Med ersättning avses i paragrafen t.ex. ledighet med lön och avgångsvederlag.

Arbetslöshetskassorna får inte ta ut medlemsavgift med mer än 300 kronor för att täcka kostnaden för den förhöjda finansieringsavgiften. För arbetslösa får arbetslöshetskassan inte alls i medlemsavgiften inkludera avgift för att täcka kostnaderna för den förhöjda finansieringsavgiften.

### 3.2.4 När avgifter ska betalas till staten

När betalning till staten, av den förhöjda finansieringsavgiften, ska göras regleras i 10 § förordningen (1997:836) om arbetslöshetskassor. Där framgår att avgiften för varje månad ska betalas senast vid utgången av den följande månaden. Om det inte vid detta tillfälle går att fastställa om en person ska definieras som arbetslös får kassan vänta med avgiften till utgången av tredje månaden efter den månad som avgiften avser. Av 11 § framgår att Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) får medge att en arbetslöshetskassa betalar finansieringsavgift vid en senare tidpunkt än månaden efter om avgiften avser en medlem som inte har betalt medlemsavgiften. För 2007 har IAF beviljat sådana anstånd.

### 3.2.5 Karensregler

Bestämmelser om karens har med undantag för en kortare period i början av 1990-talet funnits i arbetslöshetsförsäkringen sedan den första kassaförordningen trädde i kraft 1935. Nuvarande karensvillkor tillkom vid återinförandet 1993 och har därefter varit oförändrat.

Motiven för karensdagarna har varit flera. Ett har varit att den sökanden den närmaste tiden efter arbetslöshetens inträde ansetts ha tillgångar till förfogande för såväl sitt som sin familjs uppehälle. Ett annat har varit att man vid arbetslöshet behövt tid för att pröva den arbetslöses situation och överväga lämpliga åtgärder och att karensvillkoret skulle kunna sortera bort de arbetslösa som klarar sig själva och bara är arbetslösa en mycket begränsad tid. Detta skulle då bidra till att minska arbetsförmedlingens och arbetslöshetskassornas arbetsbörda.

Nuvarande karensvillkor innebär att sökanden inte har rätt till dagpenning förrän han eller hon under en sammanhängande tid av tolv månader varit arbetslös fem dagar. I karenstiden räknas in

endast de dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karensen fullgjorts.

## 4 Överväganden

### 4.1 Finansiering av arbetslöshetsförsäkringen

#### 4.1.1 Allmän utgångspunkt

Av proposition 2006/07:15, En arbetslöshetsförsäkring för arbete s. 34, framgår att den nuvarande förhöjda finansieringsavgiften är en tillfällig lösning i väntan på att frågan om hur en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring ska konstrueras är löst. I denna promemoria föreslås att systemet med den förhöjda finansieringsavgiften ska ersättas med en arbetslöshetsavgift som ska beräknas på ett nytt sätt. Tanken är att den nya modellen med arbetslöshetsavgiften ska användas även när arbetslöshetsförsäkringen i framtiden görs obligatorisk.

#### 4.1.2 En ny arbetslöshetsavgift ersätter den förhöjda finansieringsavgiften

**Förslag:** En arbetslöshetskassa ska för varje kalendermånad betala en arbetslöshetsavgift till staten. Denna avgift ska motsvara 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som kassan har betalat ut under månaden.

**Skälen för förslaget:** Den förhöjda finansieringsavgiften bör ersättas med en arbetslöshetsavgift som beräknas på ett sådant sätt att kopplingen mellan den utbetalade arbetslöshetsersättningen och avgiftens storlek ökar. Den förhöjda finansieringsavgiften har skapat drivkrafter för att minska den utbetalade arbetslöshetsersättningen, men drivkrafterna är inte tillräckligt starka. Att ersätta den förhöjda finansieringsavgiften med arbetslöshetsavgiften syftar till att ytterligare stärka drivkrafterna för en ansvarsfull löneutveckling som inte leder till arbetslöshet samt stärka incitamenten för att undvika felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning.

Denna tydligare koppling mellan utbetald ersättning och avgiftens storlek uppnås genom att arbetslöshetsavgiften motsvarar en bestämd andel av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som arbetslöshetskassan betalat ut under den månad avgiften avser. En rimlig fördelning mellan statlig finansiering och egenfinansiering uppnås med en arbetslöshetsavgift som motsvarar 33 procent av utbetald inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning.



### 4.1.3 Avgiftstak och undantag för arbetslöshetsavgiften

**Förslag:** En arbetslöshetskassa får inte för att täcka kostnaderna för arbetslöshetsavgiften i medlemsavgiften inkludera sådan avgift för arbetslös medlem eller med mer än 300 kronor i månaden för medlem som inte är arbetslös.

Arbetslöshetsavgiften till staten ska vara 300 kronor per månad för varje medlem som inte var arbetslös när arbetslöshetskassan är förhindrad att ta ut medlemsavgifter i tillräcklig omfattning. Vidare får arbetslöshetsavgiften och finansieringsavgiften tillsammans högst motsvara vad kassan betalat ut i dagpenning enligt inkomstbortfallsförsäkringen den månad som avgifterna avser.

Definitionen av vem som är arbetslös ska bestå men omfatta även en person som för den kalendermånad eller del därav som arbetslöshetsavgiften avser fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som saknat anställning hela den månaden. Definitionen justeras även på så sätt, att som arbetslös anses den, som för den kalendermånad eller del därav som arbetslöshetsavgiften avser fått utvecklingsersättning och som inte utfört förvärvsarbete eller haft rätt till ersättning för den tid som avses i 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring den månaden.

**Skälen för förslagen:** Begränsningsreglerna för den nuvarande förhöjda finansieringsavgiften bör gälla även för den nu föreslagna arbetslöshetsavgiften, både avseende det belopp som arbetslöshetskassorna ska betala in till staten och för de medlemsavgifter som kassorna kan ta ut för att finansiera avgiften. Det innebär att arbetslöshetsavgiften som betalas till staten som mest kan uppgå till 300 kronor per ej arbetslös medlem. Det innebär också att arbetslöshetskassan inte kan finansieras arbetslöshetsavgiften genom medlemsavgifter från arbetslösa och att den del av medlemsavgiften som avser arbets-

löshetsavgiften högst kan uppgå till 300 kronor för medlemmar som inte är arbetslösa. Vidare ska en arbetslöshetskassa inte sammanlagt betala in mer i finansieringsavgift och arbetslöshetsavgift än den betalar ut i inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning.

Definitionen av vem som är arbetslös bör utvidgas så att personer som saknar anställning hela månaden anses som arbetslösa även om de får sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning. Även personer som deltar i jobbgarantin för ungdomar och får utvecklingsersättning bör definieras som arbetslösa.

Liksom i dag bör den medlem som önskar tillgodoräkna sig en lägre medlemsavgift på den grunden att han eller hon är arbetslös ha en skyldighet att visa att förutsättningarna för detta är uppfyllda (jfr prop. 2006/07:15 sid. 51).

#### 4.1.4 När och hur arbetslöshetskassorna ska betala avgifterna till staten

<p><b>Bedömning:</b> Bemyndigandet för regeringen att meddela närmare föreskrifter om när och på vilket sätt betalningarna av bl.a. arbetslöshetsavgiften ska ske bör stå kvar.</p>
---

**Skälen för bedömningen:** Betalningen av avgifterna till staten enligt det föreslagna systemet med arbetslöshetsavgift måste, liksom betalningen av den förhöjda finansieringsavgiften enligt dagens system, av praktiska skäl ske med en viss eftersläppning. Dessa frågor om när och på vilket sätt betalningen till staten ska ske regleras dock inte i lagen utan i särskild ordning med stöd av ett bemyndigande i 49 § i lag (1997:239) om arbetslöshetskassor. Detta bemyndigande bör kvarstå.

## 4.2 Handlingsoffentlighet och sekretess i ärenden om medlemsavgift för arbetslös

**Förslag:** Regler om handlingsoffentlighet och sekretess görs tillämpliga hos arbetslöshetskassorna i verksamhet som avser prövning av medlemsavgift för arbetslös medlem genom att den ärendetypen hos kassorna läggs till i bilagan till sekretesslagen.

En särskild bestämmelse om sekretess för uppgifter i ärenden om medlemsavgift för arbetslös införs i sekretesslagen. Sekretess ska gälla i sådana ärenden för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

**Skälen för förslagen:** De föreslagna ändringarna i definitionen av vem som ska anses som arbetslös enligt lagen om arbetslöshetskassor innebär att definitionen omfattar bl.a. personer som fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning och tidsbegränsad sjukersättning. Dessa ersättningar hanteras av Försäkringskassan och ärendena innefattar känsliga personuppgifter om hälsotillstånd, t.ex. sjukskrivningsperioder. Hos Försäkringskassan gäller sekretess i ärenden om ersättningarna för uppgift om någons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden om det kan antas att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs (7 kap. 7 § sekretesslagen).

Om en medlem i en arbetslöshetskassa önskar tillgodogöra sig en lägre medlemsavgift på den grunden att han eller hon är arbetslös enligt den nu föreslagna definitionen måste medlemmen lämna in uppgifter till arbetslöshetskassan som alltså kan vara sekretessbelagda hos Försäkringskassan, t.ex. uppgift om period under vilken sjukpenning betalats ut. I eventuella efterföljande ärenden om överklagande av arbetslöshetskassans beslut

kan samma uppgifter föras vidare och i sista hand hamna hos regeringen.

Någon särskild sekretessbestämmelse eller annat motsvarande skydd för uppgifter i ärendena om medlemsavgift finns emellertid inte. När det gäller ärenden om arbetslöshetsersättning finns en bestämmelse om sekretess i 7 kap. 10 § andra stycket sekretesslagen för uppgift om enskilds personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs, men den sekretessregeln gäller alltså endast i ärenden om ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och det är endast i denna verksamhet hos kassorna som reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess är tillämpliga enligt vad som framgår av bilagan till sekretesslagen.

Mot den ovan angivna bakgrunden finns det skäl att överväga bl.a. hur den enskildes integritet ska skyddas från det faktum att uppgifter som är föremål för sekretess hos Försäkringskassan inte omfattas av motsvarande sekretesskydd hos arbetslöshetskassorna eller de instanser som har att pröva ärenden om överklagande av beslut om medlemsavgift.

Efter att ha övervägt skilda möjligheter har arbetsgruppen stannat vid att den lämpligaste lösningen är att bygga vidare på den reglering som finns i dag när det gäller ärendena om arbetslöshetsersättning.

### *Handlingsoffentlighet*

Utgångspunkten är att arbetslöshetskassorna är privaträttsliga subjekt som inte är myndigheter. Till den del arbetslöshetskassorna handlägger ärenden som innefattar myndighetsutövning kan det dock åvila dem att tillämpa skilda regler som gäller för myndighetsutövning. Det kan emellertid inte antas att detta skulle gälla rörande handlingsoffentlighet till den del det inte framgår av bilagan till sekretesslagen.

I samband med att möjligheterna till elektroniskt informationsutbyte utvidgades till att omfatta arbetslöshetskassorna

diskuterades relativt ingående behovet av handlingsoffentlighet och insyn i verksamheten. Slutsatsen blev att ärendena om ersättning enligt arbetslöshetsförsäkringen innefattade myndighetsutövning vilket motiverade att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess gjordes tillämpliga på arbetslöshetskassornas handläggning av dessa ärenden. När det gäller kassornas handläggning av medlemskapsärenden underströks dock att frågan om denna hantering utgjorde myndighetsutövning eller inte fick tas upp i annat sammanhang (se prop. 2000/01:129 s. 43-51, särskilt s. 50).

Det är inte nödvändigt att i detta sammanhang på något mera principiellt sätt ta ställning till under vilka förutsättningar arbetslöshetskassornas hantering av medlemskapsärenden innefattar myndighetsutövning eller inte. Det räcker med att konstatera att prövning av frågan om medlemsavgift för arbetslös medlem, vilket innefattar en prövning av lagstadgade krav som ger de arbetslösa rätt till en mer förmånlig behandling i avgiftshänseende, är av sådan karaktär att den måste anses innefatta myndighetsutövning. Det är också i dessa ärenden som det förekommer känsliga personuppgifter om enskilda sjukskrivningsperioder m.m. vilket det finns behov av att skydda.

Vid denna bedömning är det följdriktigt och konsekvent att en arbetslöshetskassa också vid prövning av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem bör anses som myndighet vid tillämpning av regler om handlingsoffentlighet och sekretess. I bilagan till sekretesslagen bör således anges att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess är tillämpliga i arbetslöshetskassornas verksamhet rörande prövning av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem.

Det ska tilläggas att det i den fortsatta hanteringen av lagstiftningsärendet kan finnas skäl att överväga om det finns skäl att genom ändring i sekretessförordningen undanta arbetslöshetskassorna från skyldigheten att registrera allmänna handlingar i ärendena om medlemsavgift för arbetslös.

*Sekretess m.m.*

För att säkerställa den enskilde medlemmens skydd mot att känsliga personuppgifter rörande t.ex. sjukskrivningsperioder som getts in till arbetslöshetskassa inte omfattas av motsvarande sekretess som hos Försäkringskassan bör en ny regel om sekretess införas i ärenden om medlemsavgift för arbetslös. Sekretessen bör gälla för uppgift om enskilds personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

När det gäller meddelarfriheten är den inte inskränkt för uppgifter som i dag omfattas av sekretess hos arbetslöshetskassorna. Den bör inte heller inskränkas för uppgifterna som nu föreslås omfattas av sekretess.

### 4.3 Ytterligare två karensdagar

**Förslag:** Karensvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utökas från fem till sju dagar.

**Skälen för förslaget:** Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som lämnar ekonomisk ersättning under en period av omställning vid ofrivillig arbetslöshet. Karensvillkoret har en viktig funktion i säkerställandet av att redan sysselsatta undviker mellanliggande arbetslöshetsperioder i samband med arbetsbyte. Karensvillkoret syftar också till att undvika att arbetslöshetsförsäkringen används av dem som är arbetslösa mycket begränsad tid. För att förstärka dessa effekter föreslås att karensvillkoret utökas.

## 5 Ikraftträdande

### 5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

**Förslag:** Lagen ska träda i kraft den 1 juli 2008. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för den förhöjda finansieringsavgiften som avser tid före ikraftträdandet.

**Skälen för förslagen:** Juli 2008 bör vara den första kalendermånad som den första arbetslöshetsavgiften ska avse samt den månad då den utvidgade definitionen av vem som är arbetslös första gången ska tillämpas.

För förhöjd finansieringsavgift som avser tid före lagens ikraftträdande bör nuvarande regelverk tillämpas.

### 5.2 Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

**Förslag:** Lagen ska träda i kraft den 1 juli 2008.

**Skälen för förslaget:** Ändringen bör träda i kraft samtidigt som ändringarna i lagen om arbetslöshetskassor eftersom det är från och med den tidpunkten som det blir aktuellt att enskilda till

arbetslöshetskassorna kan lämna in känsliga personuppgifter som bör omfattas av sekretess.

### 5.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

**Förslag:** Lagen ska träda i kraft den 7 juli 2008. För den som påbörjat en karenperiod före lagens ikraftträdande ska 21 § i dess äldre lydelse tillämpas.

**Skälen för förslagen:** Av praktiska skäl måste lagen rörande det nya karensvillkoret träda i kraft en måndag och det föreslås därför att lagen träder i kraft måndagen den 7 juli 2008.

Det nya utökade karensvillkoret bör dock inte slå igenom för den som före lagens ikraftträdande har inlett en sammanhängande period om 12 månader inom vilken karensdagarna ska fullgöras. I dessa fall bör det gamla villkoret om fem dagars karens gälla till dess tolv månadersperioden har löpt ut.



## 6 Konsekvenser

### 6.1 Ekonomiska konsekvenser

#### 6.1.1 Arbetslöshetsavgiften ger ökade drivkrafter

Arbetslöshetsavgiften kommer att motsvara 33 procent av arbetslöshetskassans utbetalningar av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen. Avgiften kommer således att bli lägre i kassor med låga utbetalningar än i kassor med höga.

Med den nya arbetslöshetsavgiften får en minskning i arbetslösheten för en viss arbetslöshetskassa, och därmed i utbetalningarna, ett direkt genomslag i form av lägre avgifter. På motsvarande sätt får en ökad arbetslöshet och därmed högre utbetalningar direkt genomslag i form av högre avgifter för den berörda kassan. Kostnaden förknippad med att driva igenom oansvarfulla löneökningar som leder till ökad arbetslöshet och därmed högre utgifter för arbetslöshetsförsäkringen blir på så vis tydligare, såväl för enskilda kassor som för hela arbetsmarknaden. Förändringen syftar till att påverka lönebildningen på ett sådant sätt att sysselsättningen blir varaktigt högre.

### **6.1.2 Arbetslöshetsavgiftens ekonomiska konsekvenser för staten**

Införandet av arbetslöshetsavgiften beräknas medföra att det samlade avgiftsuttaget under de närmaste åren blir lägre än vad det skulle ha varit med den nu gällande förhöjda finansieringsavgiften. För att arbetslöshetsavgiften ska kunna ge ett lika stort avgiftsuttag som den förhöjda finansieringsavgiften krävs att arbetslösheten stiger avsevärt.

Den förhöjda finansieringsavgiften beräknas för 2007 ge intäkter på 8,8 miljarder kronor, vilket är lägre än de 10 miljarder kronor som avgiften beräknades inbringa i budgetpropositionen för 2007. Anledningen till detta är främst det stora medlemsbortfallet från arbetslöshetskassorna som ägt rum sedan årskiftet.

Den nya arbetslöshetsavgiften medför att statens intäkter minskar med 1,6 miljarder kronor för 2008. Det är en halvårs-effekt eftersom arbetslöshetskassorna kommer att betala förhöjd finansieringsavgift för första halvan och arbetslöshetsavgift för andra halvan av 2008.

### **6.1.3 Nya grupper undantas från arbetslöshetsavgift**

Gruppen utan anställning som uppbär sjuk- eller rehabiliteringspenning har utifrån statistik från Försäkringskassan uppskattats till cirka 30 000 personer. Gruppen utan anställning med tidsbegränsad sjukersättning har uppskattats till cirka 15 000 personer.

Medlemmar i arbetslöshetskassor som har aktivitetsersättning bedöms vara mycket få men eftersom aktivitetsersättning är tillfällig bör gruppen undantas på samma sätt som de som har tidsbegränsad sjukersättning.

Gruppen med utvecklingsersättning som kommer att undantas bedöms vara marginell. Deltagare som tidigare haft arbetslöshetsersättning kommer att få aktivitetsstöd när de deltar i jobb-

garantin för ungdomar. Denna grupp är undantagen från förhöjd finansieringsavgift i dag och kommer att vara undantagen från arbetslöshetsavgift. Den nya gruppen som undantas är ungdomar som är medlemmar i en arbetslöshetskassa men som inte uppfyller villkoren för att få arbetslöshetsersättning.

Med den nya arbetslöshetsavgiften påverkas statens intäkter i normalfallet inte av undantaget eftersom varje kassa betalar in 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen. Det är bara för de kassor som får en arbetslöshetsavgift som når taket på 300 kronor som det faktiska medlemsantalet och antalet undantagna personer får betydelse för statens intäkter.

#### **6.1.4 Prognos för den nya arbetslöshetsavgiften i respektive arbetslöshetskassa**

Enligt prognosen inför budgetpropositionen för 2008 kommer den nya arbetslöshetsavgiften att bli i genomsnitt 147 kronor per ej arbetslös medlem och månad när den införs i juli 2008. Det är i genomsnitt 74 kronor lägre än den förhöjda finansieringsavgiften. Enligt prognosen kommer drygt 90 procent av medlemmarna att få sänkta avgifter när arbetslöshetsavgiften införs. Sex kassor beräknas få en avgift som når taket på 300 kronor. Dessa är Alfa-kassan, Sveriges arbetares, Hotell- och restauranganställdas, Teaterverksammas, Sveriges fiskares och Musikernas arbetslöshetskassor. I dag är det bara Musikernas arbetslöshetskassa som har en förhöjd finansieringsavgift motsvarande 300 kronor. Den största höjningen beräknas Alfa-kassan få. Enligt prognosen höjs Alfa-kassans avgift med 49 kronor per månad. Utöver de arbetslöshetskassor som når taket på 300 kronor beräknas även Bensinhandlarnas, Fastighetsanställdas och Livsmedelsarbetarnas arbetslöshetskassor få höjda avgifter. Restande 27 arbetslöshetskassor beräknas få sänkta avgifter.

### 6.1.5 Arbetslöshetskassornas andel av utgifterna

Arbetslöshetskassornas sammantagna inbetalning till staten kommer att överstiga 33 procent av utgifterna för inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning när arbetslöshetsavgiften införs. Det beror på att den ursprungliga finansieringsavgiften behålls. Enligt prognosen kommer arbetslöshetskassorna i genomsnitt att betala 45 procent av utbetalad dagpenning enligt inkomstbortfallsprincipen efter det att arbetslöshetsavgiften införts. Eftersom arbetslöshetsavgiften har ett tak på 300 kronor kommer det också att finnas arbetslöshetskassor som betalar betydligt mindre än 33 procent av den inkomstrelaterade ersättning de betalar ut. Eftersom redan den ursprungliga finansieringsavgiften utgör en betydande andel av den utbetalade ersättningen hos vissa arbetslöshetskassor finns det även kassor som kommer att betala betydligt mer än 45 procent.

### 6.1.6 Medlemmarnas avgifter

Avgiften för medlemskap i en arbetslöshetskassa ska täcka kassans administrativa kostnader, finansieringsavgiften och från och med januari 2007 även den förhöjda finansieringsavgiften. Medlemsavgiften får differentieras mellan medlemskategorier om det finns skäl för detta. De som inte är med i en facklig organisation (enskilt anslutna medlemmar) betalar vanligtvis en avgift som är ca 15 kronor högre per månad jämfört med fackligt anslutna medlemmar (kollektivt anslutna medlemmar).

Under första halvan av 2007 var medlemsavgiften för kollektivt anslutna, icke arbetslösa, i genomsnitt 319 kronor per månad varav 33 kronor avsåg avgift för administrativa kostnader, 65 kronor avsåg finansieringsavgiften och 221 kronor den förhöjda finansieringsavgiften. Den lägsta medlemsavgiften var 240 kronor och den högsta 415 kronor.

Arbetslösa medlemmar betalar bara medlemsavgift för att täcka de administrativa kostnaderna och finansieringsavgiften.

De arbetslösas avgift varierar mellan 84 och 135 kronor. Avgiften för arbetslösa påverkas inte av arbetslöshetsavgiften.

Under förutsättning att de övriga delarna av medlemsavgiften är oförändrade kommer den totala avgiften efter juli 2008 att bli i genomsnitt 250 kronor per månad för kollektivt anslutna som inte är arbetslösa. Den lägsta medlemsavgiften beräknas bli 134 kronor och den högsta 415 kronor.

När arbetslöshetskassorna för varje kalendermånad ska betala 33 procent av utbetald inkomstrelaterad ersättning i arbetslöshetsavgift kan medlemsavgifterna komma att variera under året.

### **6.1.7 Fler karensdagar**

Förslaget att införa ytterligare två karensdagar innebär att det inte lämnas någon ersättning under de sju första dagarna av en arbetslöshetsperiod.

Syftet med detta förslag är att stärka drivkrafterna för sysselsätta som byter arbete att göra detta utan en mellanliggande period av arbetslöshet.

Besparingen till följd av detta förslag beräknas uppgå till 60 miljoner kronor för 2008 och 110 miljoner kronor för 2009.

## **6.2 Jämställdhetskonsekvenser**

### **6.2.1 Arbetslöshetsavgift**

De arbetslöshetskassor som får ökade utgifter i samband med den förändrade finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen har en mycket jämn könsfördelningen. Enligt medlemsstatistik för augusti 2007 är 49 procent kvinnor och 51 procent män i de arbetslöshetskassor som beräknas få ökade medlemsavgifter efter införandet av den nya arbetslöshetsavgiften.

I de 10 arbetslöshetskassor som beräknas få den största procentuella sänkningen av avgiften har hälften en majoritet kvinnliga och hälften en majoritet manliga medlemmar. Ser man till den genomsnittliga förändringen i avgiften per månad för samtliga kassamedlemmar medför den nya arbetslöshetsavgiften en sänkning som uppgår till 76 kronor för kvinnor och 74 kronor för män.

### 6.2.2 Karens

När det gäller hur införandet av ytterligare två karensdagar påverkar medlemmarna i de olika arbetslöshetskassorna kan man utifrån utfall för 2004 och 2005 se att den andel som fått en ersättningsperiod beviljad men inte fullgjort karensperioden är betydligt högre bland kvinnor än bland män. Följaktligen är det en större andel kvinnor än män som har så korta arbetslöshetsperioder att de får arbete innan karensperioden fullgjorts. För 2004 och 2005 har totalt drygt 3,5 procent av alla som beviljades en arbetslöshetsperiod ej fullgjort karensperioden. Bland kvinnor var det ungefär 4,5 procent och bland män ungefär 2,8 procent. De fem arbetslöshetskassor som har den högsta andelen personer som fått en ersättningsperiod beviljad men inte fullgjort karensperioden är i hög utsträckning kvinnodominerade arbetslöshetskassor. Antar man att denna fördelning kommer att bestå i framtiden så kommer män i högre grad än kvinnor att beröras av att karensperioden förlängs med ytterligare två dagar men effekterna är marginella.

### 6.2.3 Sammanfattande bedömning av jämställdhetskONSEKVENSERNA

Den samlade bedömning är att ovanstående förslag till förändring i arbetslöshetsförsäkringen får små konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv. Vad gäller förändringen av arbetslöshets-

avgiftens konstruktion så påverkar den sannolikt kvinnor och män på ett likartat sätt. Vad gäller införandet av ytterligare två karensdagar så kan man, utifrån historiska förhållande, anta att män i något högre grad än kvinnor påverkas negativt av denna förändring.





## 7 Författningskommentar

### 7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

#### 41 §

Paragrafen har justerats språkligt samt med hänsyn till att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med arbetslöshetsavgiften (se kommentaren till 48 §).

Av paragrafen framgår att arbetslöshetskassans finansiering genom medlemsavgifter och de begränsningar som gäller uttag av medlemsavgifter från arbetslösa och icke-arbetslösa medlemmar ska gälla även framgent i det nya systemet med arbetslöshetsavgift.

#### 41 a §

Denna paragraf, som även fortsättningsvis innehåller en uttömmande definition av vem som ska anses som arbetslös i förevarande sammanhang, har justerats med hänsyn till att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts med arbetslöshetsavgiften.

Vidare har i definitionen av vem som är arbetslös lagts till en hänvisning till de personer som under den kalendermånad eller

del därav som arbetslöshetsavgiften avser fått utvecklingsersättning, dvs. sådan ersättning som lämnas till deltagare i jobbgarantin för ungdomar.

I ett nytt andra stycke har definitionen av vem som är att anse som arbetslös utökats till att omfatta en person som under hela eller del av den kalendermånad som arbetslöshetsavgiften avser fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller tidsbegränsad sjukersättning och som saknat anställning under hela den månaden. Det rör sig här om ersättningar som regleras i lagen (1962:381) om allmän försäkring. Graden av ersättning eller antalet dagar med sådan ersättning under den aktuella månaden har ingen betydelse enligt definitionen i förevarande paragraf så länge ersättning utgått för den månaden. Det är däremot ett oeftergivligt krav att personen under hela den aktuella månaden saknat anställning.

Precis som i dag bör den som önskar tillgodoräkna sig en lägre medlemsavgift på den grunden att han eller hon är arbetslös ha en skyldighet att visa att förutsättningarna för detta är för handen.

### **Rubriken närmast före 48 §**

Rubriken har justerats med hänsyn till att den förhöjda finansieringsavgiften ersätts av arbetslöshetsavgiften.

### **48 §**

I paragrafens andra stycke anges att arbetslöshetsavgiften ska betalas för varje kalendermånad med ett belopp som motsvarar 33 procent av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättning som kassan har betalat ut under månaden. Av det tredje och fjärde stycket framgår vissa begränsningar av hur mycket en arbetslöshetskassa behöver betala till staten.

Arbetslöshetsavgiften ska alltså betalas för varje kalendermånad. För att systemet ska fungera i praktiken måste dock själva betalningen av avgiften ske med viss eftersläppning. I det avseendet får enligt 49 § regeringen meddela närmare föreskrifter om när och på vilket sätt betalningarna ska ske.

I övrigt har paragrafen justerats språkligt.

## 87 §

Den utökade definitionen av vem som är att anse som arbetslös liksom systemet med arbetslöshetsavgift ska gälla även anslutna i den kompletterande arbetslöshetskassan. I paragrafen har införts den justering som krävs för att detta ska framgå.

### **Ikraftträdande och övergångsbestämmelse**

Lagen träder i kraft den 1 juli 2008. Detta innebär att den första arbetslöshetsavgiften ska betalas för juli månad 2008. Det är också från och med den månaden som den utvidgade definitionen av vem som är att anse som arbetslös ska tillämpas.

Den förhöjda finansieringsavgiften som avser tiden före ikraftträdandet ska bestämmas enligt äldre föreskrifter.

## **7.2 Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)**

### **7 kap. 10 §**

I andra stycket har lagts till en regel om att sekretess gäller i ärende om medlemsavgift för arbetslös enligt lagen om (1997:239) om arbetslöshetskassor för uppgift om enskilds per-

sonliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs.

Skälen för den nya regeln har berörts under överväganden (avsnitt 4.2). Regeln gäller i första hand hos arbetslöshetskassorna (som i hithörande ärenden ska anses som myndigheter, jfr nedan rörande ändringar i bilagan till sekretesslagen). Regeln gäller också i ärenden om överklagande av beslut om medlemsavgift för arbetslös, dvs. hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) och i sista hand hos regeringen.

Begreppet personliga förhållanden kan innefatta en rad uppgifter. I synnerhet omfattar det sådana känsliga personuppgifter om hälsotillstånd och liknande t.ex. sjukskrivningsperioder som en enskild kan ha gett in till arbetslöshetskassan för prövning av om förutsättningarna för lägre medlemsavgift för arbetslösa är för handen enligt definitionen i 41 a § lagen om arbetslöshetskassor.

Sekretess gäller med ett rakt skaderekvisit. Det föreligger således en presumtion för att uppgifterna är offentliga. Om det finns anledning att anta att den som uppgiften rör eller någon honom eller henne närstående lider men om uppgiften röjs föreligger dock sekretess. ”Men” kan föreligga om ett utlämnande typiskt sett kan innebära en påtaglig nackdel för den enskilde. Detta gäller i synnerhet om den som begär att få ta del av uppgifterna inte vill tala om ändamålet med sin begäran eller uppträder anonymt. Under inga förhållanden får det förekomma att uppgifter om t.ex. sjukskrivningsfrekvens får lämnas ut till en arbetsgivare som överväger att anställa personen i fråga. När det gäller sådana uppgifter om sjukskrivningsperioder m.m. för vilka sekretess normalt föreligger hos Försäkringskassan enligt 7 kap. 7 § sekretesslagen bör således motsvarande sekretess gälla i nu aktuella ärenden enligt den nya regeln. Detsamma gäller eventuella uppgifter om fackföreningstillhörighet. Uppgifter om medlemskap i arbetslöshetskassan torde dock inte vara en sådan uppgift som det typiskt sett finns anledning att anta kan innebära men för den enskilde om de lämnas ut. Vidare torde uppgifter

om t.ex. en persons namn eller adress anses som harmlösa uppgifter som inte omfattas av sekretess.

### **Bilagan**

Ändringen i bilagan innebär att reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess ska tillämpas även på den del av arbetslöshetskassornas verksamhet som avser prövning av ärenden om medlemsavgifter för arbetslös medlem enligt lagen om arbetslöshetskassor. Bakgrund och syfte med ändringen har berörts under överväganden (avsnitt 4.2).

### **Ikraftträdande**

Lagen träder i kraft den 1 juli 2008 samtidigt med de nya reglerna i lagen om arbetslöshetskassor.

## **7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring**

### **21 §**

I paragrafen har införts det nya karensvillkoret som innebär att dagpenning inte får lämnas förrän den sökande under en sammanhängande period om 12 månader har varit arbetslös sju dagar för vilka dagpenning skulle ha lämnats om karenstiden löpt ut. Ändringen innebär att karenstiden utökats från fem till sju dagar.

### **Ikraftträdande och övergångsbestämmelse**

Lagen träder i kraft måndagen den 7 juli 2008.

Av övergångsbestämmelsen framgår att för den person som före lagens ikraftträdande har påbörjat en karensperiod ska bestämmelsen i dess äldre lydelse tillämpas. Det innebär att om den sammanhängande perioden om 12 månader har inletts före lagens ikraftträdande gäller det gamla karensvillkoret inom ramen för den perioden.